

kapitein der zee. En wanneer nu aan een geheel stel Ministers, die meer dan twintig maanden met alle inspanning van krachten, naar hunne beste overtuiging, ten nutte van het Land zijn werkzaam geweest, ontslag wordt verleend, dan gelooft hij te mogen vragen, waarom die dankbetuiging voor de door hen bewezen diensten bij het besluit van hun ontslag is weggelaten? De naam des Konings kan, naar zijn oordeel, hier niet ter sprake komen. De Koning is onschendbaar en de Ministers zijn verantwoordelijk. Buitendien zegt hij van de goede gezindheden des Konings ten zijnen opzichte volkomen overtuigd te zijn.

Maar in die afwijking van den gewonen regel, en in die weglating der gebruikelijke formule, ziet hij niet anders dan eene flettrissure voor de afgetreden leden van het vorig Kabinet; en hij wenschte dan ook wel te weten, op welke wijze de Minister van Financien die handelwijze uit een zedelijk en staatkundig oogpunt zal kunnen regtvaardigen.

Zijne Excellentie de **Minister van Financien** neemt daarop het woord en zegt hoofdzakelijk:

MIJNE HEEREN!

Voorzeker minder dan iemand anders zou ik, die de eer had lid van het vorig Ministerie te zijn, en mij nu op nieuw met 's Konings vertrouwen vereerd zie, wenschen te kort te doen aan de erkenning van de belangrijke werkzaamheden door dat Ministerie verrigt. De reden welke ik zal opgeven, aan welke de bedoelde weglating, waarvan de vorige spreker gewaagd heeft, moet worden toegeschreven, zal der Vergadering wellicht vreemd klinken. Maar er bestaat toch werkelijk geene andere: de zaak moet eenvoudig aan verzuim worden toegeschreven.

En wanneer ik dit zeg, dan hoop ik bij de Kamer geloof te zullen vinden. Ik zal omtrent dit punt in geene bijzonderheden treden, maar alleen dit zeggen, dat ik, bij het contrasigneren van het besluit tot inwilliging van het gevraagde ontslag door sommige leden van het vorig Kabinet, die weglating der formule van dankbetuiging voor bewezen diensten niet heb opgemerkt. Ware dit het geval geweest, dan zou ik geen oogenblik gearzeld hebben den Koning voor te stellen die uitgelaten woorden te mogen invullen.

De heer **Lightenveld** beantwoordt den Minister, en zegt dat, aangezien deze van verzuim gesproken heeft, hij aanneemt dat hier geen opzet heeft plaats gehad, weshalve hij over de zaak in geene verdere bijzonderheden zal treden.

Daar niemand meer het woord verlangt wordt deze zaak als geëindigd beschouwd, en besluit de Vergadering, op voorstel des Voorzitters, de boven medegedeelde besluiten voor kennisgeving aan te nemen.

Zijn ingekomen vijf missives van den Staatsraad, directeur van 's Konings Kabinet omtrent de verleening van de bekrachtiging des Konings aan de navolgende door de beide Kamers aangenomen wets-ontwerpen, als:

dat tot aanvulling van het Iste hoofdstuk der staatsbegrooting voor 1849, in verband met art. 31 der Grondwet;

dat, betrekkelijk de uitbetaling van pensioenen, toegekend aan eenige mindere geëmployeerden en werklieden aan 's Rijks werven;

dat tot bekrachtiging der overeenkomst, op den 2/3 Julij 1849 tusschen den Minister van Kolonien en de Nederlandsche Handelsmaatschappij gesloten;

dat tot heffing van twee provinciale belastingen in Friesland over 1849 en 1850; en

die tot inwisseling der zilveren specien, naar de wet van den 28sten September 1816 (*Staatsblad* n°. 50) gemunt, en tot het ontnemen der hoedanigheid van standpenningen aan de gouden specien, naar de wetten van 28 September 1815 en 22 December 1825 (*Staatsblad* n°. 50 en 80) gemunt.

Wordt besloten deze missives voor kennisgeving aan te nemen.

Zijn ingekomen de navolgende adressen:

een adres van de regering der stad 's Hertogenbosch om tot daarstelling van een kanaal van Grave naar Geertruidenberg, het subsidie daarvoor als bijdrage op de staatsbegrooting voor 1850 gebragt, goed te keuren;

een adres van het gemeentebestuur van Dungen, houdende verzoek als voren.

Wordt besloten deze adressen te verzenden naar de Commissie voor de Verzoekschriften, waartoe door den Voorzitter benoemd worden de heeren: van Meurs, Taets van Amerongen, Bosch, van Heeckeren van Wassenaar en Engelkens.

Aan de Kamer is hulde gedaan van de volgende boekwerken:

Lastdrager, *Bijdrage tot de geschiedenis van het onderwijs in Nederland sedert 1815.*

Th. van Swinderen, *Eenige denkbeelden over schoolpligtigheid en kosteloos onderwijs.*

Beschouwingen over het Koninklijk Nederlandsch Instituut.

A. J. Houck, *Over eene wet op het armwezen.*

La statistique de Wagemans par Michiels de Kessenich.

Neêrlands behoud, belasting op de inkomsten, van D. Denoude.

Wordt besloten deze werken in de boekerij der Kamer te plaatsen.

De **Voorzitter** berigt, dat door de Tweede Kamer der Staten-Generaal, op de door de Grondwet voorgeschreven wijze, zijn ingezonden de navolgende door die Kamer aangenomen wets-ontwerpen: als

dat tot het daarstellen van voorzieningen omtrent den overgang in werkelijke schuld van uitgestelde schuld en kansbiljetten; en

die bevattende de hoofdstukken I, II, III, IV en VIII der staatsbegrooting voor 1850.

Wordt besloten deze stukken te verzenden naar de nog te trekken afdelingen voor de maand December.

Zijne Excellentie de **Minister van Financien** neemt het woord en zegt hoofdzakelijk:

MIJNE HEEREN!

Het onlangs door den Koning benoemde Ministerie zou niets liever gewenscht hebben, dan bij de eerste vergadering van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, welke na zijn optreden plaats vindt, tegenwoordig te zijn, ten einde zoowel omtrent de vorming van het nieuwe Kabinet, als omtrent andere zaken al die inlichtingen te geven, welke de leden noodig mogten oordeelen. Onderscheidene omstandigheden beletten dit echter. Ik zal daaromtrent voor het oogenblik in geene bijzonderheden treden, alleen melding makende van de noodzakelijkheid waarin wij verkeerden om de talrijke bijeenkomsten van de Tweede Kamer bij te wonen. Alleen zij het mij vergund te wijzen op de wenschelijkheid die er bestond, dat de begrooting, gelijk die in September was ingediend, zoo spoedig mogelijk tot stand moge worden gebragt. Aan den noodigen tijd heeft het ontbroken, om die geheel te overzien, zoodat daarin slechts eenige geringe wijzigingen zijn gebragt. Die begrooting wordt thans behandeld bij de Tweede Kamer, die gehoor heeft gegeven aan den wensch van het Ministerie, om aan die behandeling eenigen spoed bij te zetten. Het bewijs daarvan is te vinden in de bijzonderheid dat door die Kamer nu reeds vijf hoofdstukken zijn aangenomen en bij deze Vergadering ingediend. Ik weet het, dat, wanneer het de bevordering van 's Lands belangen geldt, het niet noodig is bij deze Vergadering op eene spoedige behandeling van zaken aan te dringen. Uwe bereidvaardigheid, Mijne Heeren, bij vroegere gelegenheden aan den dag gelegd, maakt dit onnoodig. Ik veroorloof mij dus alleen de Kamer aandachtig te maken op de omstandigheid, dat de onderhavige zaak spoed vereischt.

De Vergadering gaat alsnu, ingevolge art. 33 van het Reglement van Orde, over tot de trekking der afdelingen voor de maand December.

Na afloop daarvan verzoekt de **Voorzitter** de leden, om zich na het einde der vergadering in hunne respectieve afdelingen te begeven, ten einde zich aldaar met de benoeming van hare voorzitters en onder-voorzitters bezig te houden.

Daarna wordt de vergadering gesloten.

WETS-ONTWERPEN, INGEKOMEN IN DE ZITTING VAN 17 DECEMBER.

1. *Wets-ontwerp, strekkende tot het daarstellen van voorzie-*